

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA**

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
El. p. post@socmin.lt

I

2020-12-29 Nr. (1.19-2020-900)2-1286
2020-12-22 Nr. (16.1E-34)STAP-1001

**DĖL IŠVADŲ SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO ĮSAKYMO PROJEKTUI
NR. 20-17839 PATEIKIMO**

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pateikė suinteresuotoms institucijoms derinti socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. A1-794 „Dėl vaiko laikinosios priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau tekste – Projektas) Nr. 20-17839.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, susipažinusi su derinamu projektu, teikia žemiau nurodytas pastabas bei pasiūlymus jo tobulinimui:

1. Siūlytina įvertinti Projekto 8 punktu siūlomus Aprašo 31.3 punkto pakeitimus atitikties Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36⁴ straipsnio 9 dalies nuostatų aspektu.

Atkreiptinas dėmesys, kad paminėtoje Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36⁴ straipsnio 9 dalyje nustatytas ne ilgesnis nei 6 mėnesių vaiko laikinosios priežiūros tėvų prašymu terminas. Galimybė pakartotinai taikyti vaiko laikinosios priežiūros tėvų prašymu institutą, šio instituto taikymo pakartotinumas, laiko intervalai tarp instituto taikymo atvejų nenumatyti ir neaptarti. Projekto rengėjų siūlomi pakeitimai ir sudaromos teisinės galimybės pasibaigus 6 mėnesių terminui taikyti šį institutą pakartotinai (teikiant naują prašymą) iš esmės prilygintinas įstatyme nustatyto maksimalaus vaiko laikinosios priežiūros tėvų prašymu termino pratęsimui (formaliai pateikiant kitą prašymą), kas ne tik neatitinka įstatymo nuostatų, bet ir sudaro prielaidas piktnaudžiauti šiuo institutu. Taip pat, manytina, atsiranda ir aukšta korupcijos rizika savivaldybės administracijos darbuotojui priimant vienasmenius sprendimus dėl naujo tėvų (vieno iš tėvų) ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą prašymo nagrinėjimo, nes esant pagrindams taikyti kitus vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugos įrankius, nustatytus įstatymuose, gali būti nepagrįstai tęsiamas vaiko laikinosios priežiūros tėvų prašymu instituto taikymas, pareiga informuoti Tarnybą ar jos teritorinį skyrių apie pakartotinio prašymo pateikimą ir su tuo susijusi šeimos (vaiko) situacijos analizė (vertinimas) nenumatyta.

Svarbu atkreipti dėmesį, kad tais atvejais, kai tėvai (vienas iš tėvų) ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą dėl objektyvių priežasčių negali pasirūpinti vaiku, Tarnyba ar jos teritorinis skyrius turėtų įvertinti, ar nėra pagrindų taikyti kitus, Civiliniame kodekse įtvirtintus teisinius institutus (Civilinio kodekso 3.179 straipsnis, 3.246 straipsnio 2 arba 3 dalis), ar vaiko tėvai (kiti vaiko atstovai pagal įstatymą tinkamai įgyvendina savo pareigas vaikams, ar yra užtikrinamos vaiko teisės (gyventi ir nuolat bendrauti su savo atstovais pagal įstatymą, būti jų išlaikomiems ir prižiūrimiems, kt.).

2. Siūlytina įvertinti tikslingumą suvienodinti Projekto nuostatų formuluotes (atsižvelgiant į Projekto 1, 2 punktais siūlomus pakeitimus) ir Projekto 8 punktu keičiamo Aprašo IV skyriaus 36.1 punkte išbraukti žodžių junginį „sveikatai ir gyvybei“.

3. Siūlytina papildyti Projekto 8 punktu keičiamo Aprašo IV skyriaus 36.7 punktą, įtvirtinant nuostatą, kad informacija apie vaiko laikinosios priežiūros tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą prašymu pasibaigimą dėl vaiką prižiūrinčio asmens atsisakymo prižiūrėti vaiką, kai vaiko tėvai ar kiti atstovai pagal įstatymą nenurodo kito asmens, galinčio laikinai prižiūrėti vaiką, turi būti perduota Tarnybai ar jos teritoriniam skyriui arba nustatytas kitas būdas, kuris leistų įsitikinti, jog vaikas yra perimtas iš jį prižiūrėjusio asmens ir jis nėra likęs be tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą priežiūros.

4. Siūlytina suvienodinti Apraše nustatytus terminus ir tuo tikslu tikslinti Projekto 8 punktu keičiamo Aprašo IV skyriaus 38 punkto formuluotę, nustatant, kad Vaiko laikinosios priežiūros nutraukimo aktas šiame punkte nurodytiems subjektams nustatytu būdu turi būti pateiktas ne vėliau kaip kitą darbo dieną.

5. Tikslinti Projekto 8 punktu keičiamo Aprašo IV skyriaus 39 punkto formuluotę, nustatant terminą, per kurį Tarnyba ar jos teritorinis skyrius turi pateikti Vaiko laikinosios priežiūros organizavimo vaiko ir tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą gyvenamojoje vietoje / vaiką prižiūrinčių asmenų gyvenamojoje vietoje akto kopiją vaiko gyvenamosios vietos savivaldybės šeimai paskirtam atvejo vadybininkui ir (ar) globos centrui.

6. Tikslinti Projekto 8 punktu keičiamo Aprašo IV skyriaus 41 punkto formuluotę, nustatant terminą, per kurį Savivaldybės administracija apie šiame punkte nurodytas aplinkybes turi informuoti Tarnybą ar jos įgaliotą teritorinį skyrių.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKO TEISIŲ
APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA

Eivilė Žemaitytė, tel. (8 5) 210 7175 el. p. eivile.zemaityte@vtaki.lt